ఎదురులేని మనిషి

ఎన్టీఆర్ జీవితచరిత్ర

– డా. నందమూరి లక్ష్మీపార్వతి

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

నాటకం రసాభాస కావటంతో రామయ్య వారం రోజుల వరకు ఊళ్ళో ముఖం చూపించలేదు. స్నేహితులొచ్చి బాధపడొద్దని చెప్పారు. తల్లి మాత్రం పట్టిన పట్టు విడవకుండా తిడుతూనే ఉంది. దుశ్శాసన పాత్రధారి ఊరు విడిచి పారిపోయాడు. రామయ్య కోపం తగ్గాక రావచ్చుని. ఒకరోజు కొంతమంది వచ్చి బ్రతిమిలాడి చెప్పారు. "అసలు ఇందులో నీ తప్పేం ఉంది. నిన్నందరూ ఎంత మెచ్చుకుంటున్నారో తెలుసా! నువ్వా పాత్రలో నిజంగా జీవించావు కనుకనే వాడు భయపడి పారిపోయాడు. నీ నటన అబ్బో, మాటలు చాలవులే. లే ఈసారి అట్లా జరగకుండా చేసుకుందాం. ఇదే మొదటిసారి కదా! "

దాంతో వాళ్ళమ్మగారు గయ్యిన లేచారు. "ఏం నాయనా! మేమిట్టా బతకటం కూడా మీ కిట్టం లేదా. చెప్పండి, అన్నీ అమ్ముకుని పోతాం. ఈ నాటకానికి ఎకరం అమ్మాడు. వాడు కట్టపడి సంపాదిత్తే గదా. ఇట్టా చేస్తంటే పిల్లనెవరిత్తారు. మీ సావాసాలూ వద్దు మీరూ వద్దు, మళ్ళీ గుమ్మంలో అడుగుపెట్టారంటే జాగర్త" అని కోపంగా అరిచేసరికి స్నేహితులు మెల్లగా జారుకున్నారు. రామయ్య అయితే అసలు నోరే ఎత్తలేదు.

పదిరోజుల తర్వాత రామయ్య వరండాలో కూర్చుని కృష్ణరాయబారం పద్యాలు ప్రాక్టీసు చేస్తుండగా కొమరవోలు నుండి సూరయ్య పంపిన పెద్దమనిషి వచ్చాడు. ఆయనను చూడగానే రామయ్య "రా! మావా! ఎప్పుడు బయల్దేరావు. అత్త బాగుందా?" అని సాదరంగా పలకరించాడు.

"అందరం బాగానే ఉన్నాం అల్లుడూ మాకు పప్పన్నమెప్పుడు పెడతావు. మీ అత్త అడగమంది."

"అట్టా అడుగన్నయ్యా, ఏళ్ళు పైబడతన్నా బుద్ధిమాత్తరం రావటల్లా. ఈడి తోటాళ్ళు నలుగురు బిడ్డల తండ్రులయ్యారు. ఈడిట్టా ఏసాలేసుకుంటూ, పజ్జాలు పాడుకుంటూ గుమ్మం పట్టుకు యేలాడుతున్నాడు. ఈ ఏసాలు చూసి పిల్లనెవరిత్తారు. చెప్పు, నువ్వు బాగా గడ్డిపెట్టు" కళ్ళు తుడుచుకుంటూ చెప్పిన రామయ్య తల్లి మాటలలో కొండంత ఆవేదన.

"పొరపాటమ్మాయ్! ఆడు మంచి యాటు. ఆ యేసం చూసే ఇప్పుడు పిల్లనిత్తావని ముందుకొచ్చారు. కాట్రగడ్డ సూరయ్య నీకు తెలుసుగా, మంచి సంపరదాయవున్న కుటుంబం, మనాడి ఒడ్డూ పొడుక్కూ సరిపడే పిల్ల. మూడెకరాలు పిల్లకిత్తారు. నువ్వు ఊ అంటే చాలు."

"ఏందీ! ఈడేసం చూసి ఆయన మెచ్చుకున్నాడా?" ఆమె కళ్ళల్లో బోలెడు ఆశ్చర్యం.

"ఆయనేంటి అందరూ మెచ్చుకుంటున్నారు. ఏసంబాగేసాడంటగా. గొంతు బెమ్మాండంగా ఉందంటన్నారు." ఆ మాటలకు ఆమె హృదయం పొంగిపోయింది. అనవసరంగా కొడుకు మనసు బాధపెడుతున్నానేమో అనే పశ్చాత్తాపం కూడా కొంచెం కలిగింది. ఎంతయినా తల్లి మనస్సు కదా. కళ్యాణం వచ్చినా కనకమొచ్చినా ఆపలేరు. అనుకున్నట్లే సంబంధం ఖాయమైంది. ముహూర్తం పెట్టుకున్నారు.

ఈరోజుల్లోలాగా అప్పుడు అమ్మాయిలు, అబ్బాయిలు పెళ్ళికి ముందు చూసుకోవటం ఉండేదికాదు.. తగిన సంబంధాలు పెద్దలే నిర్ణయించేవారు. వంశం, సాంప్రదాయం, గుణగుణాలు ఇవన్నీ చూసి ముహూర్తాలు పెట్టుకునేవారు. కట్నకానుకల ప్రసక్తి కూడా లేదు. అయిన సంబంధాల్లో మేనరికాలే ఎక్కువ. ఒకవేళ బయట చేసుకోవాల్సివచ్చినా పిల్ల నచ్చితేచాలు, పెళ్ళిజరిపించమనేవారు. పవిత్రమైన వివాహ సంబంధాలను డబ్బు పేరుతో కలుషితం చేసుకునేవారు కాదు.

దూర సంబంధాలంటే పెద్ద బాధ. బంధు ప్రేమలు కూడా విపరీతం. అందుకే వున్నవాళ్ళు ఐదురోజులు, లేనివాళ్ళు కనీసం మూడురోజులు పెళ్ళిళ్ళు జరిపించేవారు. ఎక్కడెక్కడనుండో వచ్చిన చుట్టాలతో ఆ నాలుగురోజులు రకరకాల పిండివంటలతో భోజనం చేస్తూ హాయిగా హాస్యాలాడుకుంటూ సందడిగా గడిపేవారు. మాటంటే వారికి ప్రాణం. మాటలే తప్ప రాతకోతలు లేవు. అంతనీతి, నిజాయితీతో అప్పటి సహజీవన విధానం సాగేది.

సోకురామయ్య పెళ్ళంట. ఊరంతా వార్త గుప్పుమన్నది. రచ్చబండ దగ్గర, మంచినీళ్ళ రేవులో, నాగులేటి ఒడ్డున, పొలం గట్టుమీద -ఎక్కడ ఏ ఇద్దరు కలసినా ఇదే విషయం. సంతోషపడ్డవాళ్ళు పడ్డారు. ఈర్ష్య పడినవాళ్ళూ ఉన్నారు. ఏదయినా ఎవరికోసం ఆగదు. సాగదు కనుక అనుకున్న ముహూర్తం రానే వచ్చింది.

ప్రతి ఇంటికి ఒకటికి రెండుసార్లు ప్రత్యేక పిలుపులందాయి. పెళ్ళిరోజు నిమ్మకూరు నుండి కనీసం పదిబళ్ళయినా బయల్దేరాయి. పెద్దింటి ఆడవాళ్ళ బళ్ళకు తెరలు కట్టారు. వెనక, ముందు పాలేర్లు కాలినడకన బయల్దేరారు. పెళ్ళి బృందం కొమరువోలు దారిపట్టింది.

ఆకాశమంత పందిరి కాకపోయినా ఉన్నంతలో ఘనంగా వివాహం చేసి సూరయ్యగారు తృప్తిగా గాలిపీల్చుకున్నారు. మూడురోజుల వివాహ వేడుకలు ముగిసాక కొత్తపెళ్ళికూతురు చంద్రమ్మతో, బంధువులతో కలసి రామయ్య నిమ్మకూరు తిరిగొచ్చాడు.

జీవితమన్నాక మార్పులు సహజం. కాలచక్రంలో కింద ఆకులు పైకి పై ఆకులు కిందికి మారుతుంటాయి. నిన్ననేది నేడు లేదు. నేడు రేపుండబోదు. శరీరానికి బాల్యం, యవ్వనం, వార్ధక్యం ఎంత సహజమో జనన మరణాలు అంతకంటే సహజం. జననం ఒక కొత్త వ్యక్తిని పరిచయం చేస్తే, మరణం మరొకరిని విడదీస్తుంది. లేకపోతే వచ్చేవాళ్ళకు చోటెలా? అందుకే మరణం ఒక వరం. రావటం పోవటం జీవి లక్షణం. ఈమధ్యలో మనిషి కలిపించుకునే బంధాలెన్నో.

కొడుకు కోసం బాధపడీపడీ, పెళ్ళవటంతో రామయ్య తల్లి బాధ్యతలన్నీ కోడలకి అప్పచెప్పి ఆమె తృప్తిగా మరణించింది. దాంతో ఇంటి పెత్తనం రామయ్యకు వచ్చింది. ఇక ఆయన కళాపోషణకు అడ్డులేకుండా పోయింది. ఇప్పుడు బాధపడటం చంద్రమ్మవంతయింది. అల్లుడిని దారిలో పెట్టుకోవటానికి సూరయ్య కుటుంబంతో సహా అల్లుడింటికి మకాం మార్చాడు.

ఏళ్ళు గడుస్తున్నా రామయ్య దంపతులకు సంతానం కలగకపోవటంతో చిన్నారి వెంకట్రావమ్మే వారి బిడ్డయింది. దంపతులిద్దరూ అల్లారుముద్దుగా పెంచుకుంటున్నారు.

ఋతు దళాలను పదింటిని రాల్చుకుని కాలవృక్షం మరో ఆకు తొడిగింది. వెంకట్రావమ్మ ఈనాడు యవ్వనవతి. సహజమైన సౌందర్యానికి యవ్వనం తెచ్చిన అందంతో పసిడిబొమ్మలా, పూలకొమ్మలా పెరిగిన కూతుర్ని కంటినిండుగా చూసుకుని మురిసిపోతున్నారు కన్నవాళ్ళు, పెంచినవాళ్ళు. రూపానికి తగిన వినయం ఆమెకు పెట్టని ఆభరణం. చంద్రమ్మ కొంత నోరుగల మనిషి వెంకట్రావమ్మ పూర్తి సాత్వికురాలు. ఆమెకు కూడా వరాన్వేషణ మొదలయింది.

ఇక రామస్వామి ఇంట పెద్దకొడుకు రాజయ్య పెండ్లయింది. తెనాలి దగ్గర తోటపాలెం సంబంధం చేసారు. కోడలు చాలా అందగత్తె. రాజయ్య కూడా అంతే. మంచిపొడవు, చక్కటి ఛాయ, గిరజాల జుత్తుతో చలువచేసి తెల్లటి బుట్టల్లో, దొరబాబులా వుండేవాడు. దానికితోడు మంచి వ్యవహర్తగా పేరు తెచ్చుకున్నాడు. ఊళ్ళో ఏ తగువొచ్చినా, ఏ పార్టీకి ఓట్లు వేయించాలన్న ఎవరికే

కాగితం రాసిపెట్టాలన్నా రాజయ్య బాబుగారే. ఊళ్ళో వాళ్ళందరికీ ఎంత గౌరవమని ఆయనంటే. 'మాటామంతీ మంచీ మన్నన ఆ బాబుకు తెలిసినట్లు ఎవరికి తెల్సని' అని విశేషంగా చెప్పుకుంటారు గ్రామస్థులంతా. అంతేకాదు పట్నం నుండి మొట్టమొదటగా కాఫీ బిళ్ళలు తెచ్చి ఊరంతటిని ఆశ్చర్యంతో ముంచెత్తారు. ఆ ఊళ్ళో రోజూ కాఫీ తాగేది ఆయనొక్కడే ఇంత గడ్డ పెరుగేసుకుని చద్దన్నం తినేవాళ్ళకు పొద్దున్నే ఇంగ్లీషోళ్ళ కాఫీ త్రాగడం ఆశ్చర్యమే కదా. అది మొదలు ఎవరింట్లో తలనొప్పి వచ్చినా, జ్వరం తగిలినా పెదబాబు నడిగి కాఫీ బిళ్ళ తెమ్మనటం ఆనవాయితీ అయింది. రోగాలకు అది మంచి మందులా భావించేవారు. ఇక రెండో కొడుకు లక్ష్మయ్య. కథానాయకుని కన్నతండ్రి వీరే.

రామస్వామి మూడవ కొడుకు సుబ్బయ్యది వింత మనస్తత్వం. మనకు రామాయణంలో కుంభకర్ణుని పాత్ర కొంత గుర్తురాకమానదు. ఈయన కూడా అన్నకేమాత్రం తీసిపోని పర్సనాలిటీ. అందరిదీ తల్లిరూపం. తొట్టిస్నానమంటే సుబ్బయ్యకు పంచప్రాణాలు. ఏమాత్రం ఖాళీ దొరికినా దొడ్లోవున్న పెద్ద తొట్టినిండా నీళ్ళు నింపుకుని అందులో గంటలు గంటలు స్నానం చేసేవాడు. మహా తిండిబోతుకూడా. వీరితోపాటు వీరి స్నేహితులు ఆరుగురున్నారు. ఈ ఏడుగురు ఏ పెళ్ళికన్నా వెళితే అంతంత మాత్రం వాళ్ళు తట్టుకోలేక పోయేవారు. పిలిచినా బాధే పిలవకపోయినా బాధే పిలవకపోతే మరీ ఇబ్బంది. ఈ బృందమంతా ముందేపోయి మొదటి బంతిలో కూర్చుని వండిన పిండివంటలన్నీ ముప్పాతిక భాగం తినేసేవాళ్ళు. ఒక్కొక్కళ్ళు అవలీలగా యాభైకి పైగా గారెలు, అరిసెలు, ఒక ఇరవై లడ్లు తిని ఆపై పప్పు, నెయ్యిలాంటి సగం మందికి సరిపోయేవి వీరే తిని నాలుగుగోళాల సగ్గుబియ్యం జావత్రాగి, మళ్ళీ పెరుగుతో తిని అదనంగా మరో నాలుగు లడ్లు నోట్లో పెట్టుకుని అప్పుడు తృప్తిగా విస్తళ్ళ దగ్గరనుండి లేచేవారు. దీనితో వెనక బంతివాళ్ళకు సరిపోవడం చాలా కష్టమయ్యేది. అందుకే పేదవారు ముందుగా వచ్చి అందరి భోజనాలయిందాకా భోజనం చెయ్యకూడదని మాట తీసుకుని మరీ వెళ్ళేవారు. సుబ్బయ్య మాటిస్తే హరిశ్చంద్రుడే

నాగయ్య అందరికంటే చిన్న అవటంతో అందరి గారాబం ఎక్కువ. తల్లికి మరీ ముద్దు. ఈయనదంతా తండ్రి రూపం. మనస్తత్వం కూడా అదే అభిరుచులు, అలవాట్లన్నీ ఆయనవే. ఎప్పుడు చూసినా ఎద్దుల దగ్గరే. బండి తోలటమన్నాకూడా హుషారు.

సరస సంగ్రామం

ఒకసారేమయిందంటే

పది మైళ్ళ దూరంలో వున్న ఒక ఊళ్ళో బంధువుల పెళ్ళి వచ్చింది. వడ్డనంతా ఆయన చేతి మీదుగా జరగాలని వాళ్ళు ముందుగానే సుబ్బయ్య దగ్గర మాట తీసుకున్నారు. ఒప్పుకున్నారాయన. తర్వాత నాగయ్యని రమ్మని అడిగారు. సరేనన్నాడు. గ్రామంలో మళ్ళీ సంరంభం మొదలయింది. భోషాణాల్లో వున్న తెల్లగుడ్డలు బయటకు వచ్చాయి. చింపిరిగా ఉండే తలలకు ఇంత మందాన అగరు నూనె పట్టించారు. ఆ నూనె చేతులకు, కాళ్ళకు రుద్దుకున్నారు చెక్కలో బిగించిన చిన్న అద్దాల్లో చూసి చూసి తలలు దువ్వారు చెంపలమ్మట కారిపోయే నూనె చేత్తో తుడుచుకుని ఛెర్నాకోళ్ళు చేతబట్టి బయట సిద్ధంగా వున్న బళ్ళెక్కి బయలుదేరారు బళ్ళన్నీ రామస్వామి ఇంటిముందు ఆగాయి.

కుర్రాళ్ళంతా ఉత్సాహంగా "నాగయ్యా! నువ్వు రావా!" అంటూ లోపలికెళ్ళారు. వడ్లపురి పక్కనే మంచం మీద పడుకుని రామయ్య దగ్గర నేర్చుకున్న పద్యాల్ని భయంకరంగా ఖూనీ చేస్తూ పాడుకుంటున్న నాగయ్య తలెత్తి చూసాడు. ఎదురుగా నూనె మొఖాలతో కుర్రవాళ్ళు. "ఏంటిరా గొడవ. ముందా మడ్డి మోకాలు తుడుచుకోండి."

"గొడవేంటి. పెళ్ళికి రాటల్లా?" ఒక కుర్రాడడిగాడు.

"రానని ఎవరు చెప్పారు. నేనొస్తాలే మీరు పొండి."

"యెనకబడతావని గదా"

"యేంటి మీకంటే నేనెనకబట్టవా... నా ఎద్దుల సంగతి తెలిసే మాట్లాడుతున్నావా. అందులో ఒకటి మూడో గిత్త."

"ఏందోయ్. పెద్ద నీలుగుతున్నావు మీలాగే మా గిత్తలకీ మంచి తిండిపెడితే వాటి బాబుల్లాగే లగెత్తుతాయి."

"ఏడిశారు నా ఎద్దుల్తో పోటీ పడటానికి నూరు జన్మనెత్తాలి."

"అయితే ఒక పందెం. మేము ఒక మైలు పొయ్యాక నువ్వు బయల్దేరి మా బళ్ళను దాటిపో. చూద్దాం."

"ఒకమైలా? బోడి ఒక మైలేంది. రెండు మైళ్ళు పోయాక బయల్దేరతా"

"కొయ్ కొయ్. సొరకాయలన్నీ."

"సొరకాయలే కోస్తానో, గుమ్మడికాయలే కోస్తానో చూద్దాం. సరిగ్గా తుమ్మలబీడు ఇక్కడకు రెండుమైళ్ళుంది. మీ బళ్ళు ఆ బీడు చేరాకే నేను బయలుదేర్తా. నీడ ఈ గోడ దాటాక బండి కడ్తా. మిమ్మల్ని దాటెల్లకపోతే మళ్ళీ బండికట్టను. సరేనా పందెం గెలిస్తే మీరేం చేస్తారు చెప్పండి" రోషంగా అన్నాడు నాగయ్య.

"నువ్వు గెలిస్తే మన చెవిటి రత్తయ్య మీసం తీయించుకుంటాడు సరేనా" అన్నాడో కుర్రాడు కొంటెగా.

"ఆడికినపడదనేగా మీరు మాట్లాడుతున్నారు. ఎవరు ఏం తీయించుకోనక్కర్లా. మీరు పదండి. నేనో కునుకు తీస్తా."

"ఓయబ్బో, అంతా వాడి నాన్న రోసవేరా ఈడికి."

"మరి మా నందమూరారంటే ఏందనుకున్నావు"

"సరే లేరా. మీరు గొప్పోళ్ళే. మేం ఇక బయల్దేరుతున్నాం.."

సరే అంటే సరే అనుకున్నారు.

రెట్టించిన ఉత్సాహంతో కుర్రాళ్ళంతా బళ్ళెక్కిబయల్దేరారు.

తాపీగా ఒక కునుకు తీసి నాగయ్య లేచాడు. పక్కనున్న గాబులోని నీళ్ళు కొంచెం మొహం మీద చల్లుకుని కొంచెం నోట్లో పోసుకుని పుక్కిలించేసాడు. పై కండువాతో మొహం గట్టిగా తుడుచుకుంటూ -

"రంగయ్యా ఆళ్ళ బళ్ళు తుమ్మలబీడు దాటుంటాయా?"

"ఆ.. దాటుంటాయి బాబూ."

"సరే. బండి బయటకు లాక్కురా. ఎద్దులకి దాణా సిద్ధం చెయ్యి" అని పెద్ద పాలేరుకి పురమాయించి లోపలికెళ్ళాడు. సన్నంచు తెల్లపంచెకట్టి, బారుచేతుల చొక్కాతొడిగి, వంకులు తిరిగిన జుట్టును చక్కగా పాపిట తీసి దువ్వి, నూనూగు మీసాల్నోసారి తడుముకుని, అద్దంలో తన రూపాన్ని తృప్తిగా చూసుకున్నాడు. కండువా దులిపి భుజాన వేసుకుని బయటకొచ్చాడు.

"బాబూ. బండి బయటపెట్టా. ఎద్దుల్నిప్పుమంటారా?" పెద్దపాలేరు గొంతు.

"అన్నీ సిద్ధమేనా! ఇటు తీసుకురా!"

మంచి కోడె వయసులో కొనదేరిన కొమ్ముల్తో చురుకుగా చూస్తున్న గిత్తల దగ్గరకు వెళ్ళాడు. వాటి తోకలు మెలిపెట్టి వీపుమీద చిన్నగా తట్టి మెత్తగా దంచిన కోడి మాంసపు ముద్దను నోటికందించాడు. బ్రతికున్న రెండు పెద్ద కొరమీనులను నోటికందించగానే కరకరా నమిలి మింగేసాయి. రెండు పెద్ద సారా సీసాలను నోట్లో పెట్టగానే మోరెత్తి గటగటా త్రాగేసాయి. మత్తులో జోగుతున్న ఎడ్ల మెడ మీద బండి కాడి వేసి పగ్గాలు బిగించాడు.

మెళ్ళో మువ్వల పట్టీలు, నడుం వార్లు, కొమ్ములకు పూలకుచ్చులు, మూతికి సికమార్లు తగిలించాడు. నున్నటి శరీరాల్తో మెరిసిపోతున్న కోడెలను ఒకసారి కళ్ళనిండుగా చూసుకుని ఒక్క ఎగురున బండి మొగలులో కూర్చున్నాడు. అప్పటికే సుబ్బయ్య బండెక్కి కూర్చుని ఉన్నాడు. కొత్తతాడు వేసిన ఛర్నాకోల కొసతో మెల్లగా ఎద్దులవీపు తాకించి తల తిప్పి తండ్రివైపు చూడగానే అప్పటివరకు వాకిట్లో నిలబడి వున్న రామస్వామి చౌదరి మీసం మెలేసుకుంటూ కొడుకువైపు 'జాగ్రత్త సుమా మన పరువుకు సంబంధించిన విషయం' అన్నట్లు చూసారు. అమితోత్సాహంతో ఎద్దులనదలించాడు. అంతే. భూతం ఆవహించినట్లు, పెనుగాలి పైకెత్తి కెళ్ళినట్లు, కోడెలు రెండూ కాడిని లాక్కుంటూ ముందుకు దూసుకెళ్ళిపోయాయి. చూస్తుండగానే బండి డొంక మలుపు తిరిగిపోయింది. చెట్లు, పుట్టలు వెనకబడి పోతున్నాయి. ఇంకా కొన్ని బళ్ళు దీనితో బయలుదేరి చాలా వెనకబడిపోయాయి. గుడిసె బండిలో కూర్చున్నవాళ్ళు కుదుపులకు ఇంతెత్తు ఎగిరిపడుతున్నారు. బండిలో కూర్చున్న సుబ్బయ్య స్నేహితులతో అంటున్నాడు - "అరేయ్. పెళ్ళోళ్ళకి అనవసరంగా మాటిచ్చాను. ముందు భోంచేయమని. ఈ బండి దెబ్బకి కడుపులో నరాలు కరకరలాడుతున్నాయి. ఒక పది దిబ్బరొట్టెలు తెచ్చుకున్నా బాగుండేది."

"మాకు అంతే" అన్నారు వాళ్ళు.

"భోజనం చెయ్యనన్నాను కానీ ఫలహారం తినమన్లేదుగా. ఎళ్ళగానే తలో యాభై గారెలు, పాతిక పూర్ణాలతో సరిపెట్టుకుందాం. సరేనా."

సరే అనుకున్నారు.

సరిగ్గా పదినిముషాల్లో బండి తుమ్మలబీడు దాటేసింది. గణగణమనే గంటల నాదం వినిపించగానే ముందుపోతున్న బళ్ళల్లోని కుర్రాళ్ళకు గుండె ఆగినట్లయింది. వెనక్కు వెనక్కు చూసుకుంటూ బళ్ళను పరిగెత్తిస్తున్న కుర్రాళ్ళు చెమటలు కారిపోతున్నారు. ముందు నల్లచుక్కలా తోచి తరువాత తోకచుక్కగా మారి ఆకార సదృశమైన బ్రహ్మాండగోళమై ప్రళయ కాలానలాభీలమైన క్షీరాబ్ధి గరళమై ముంచుకొచ్చిన ఉప్పెనలా ముంచెత్తుతూ దాటి ముందుకెళ్ళిపోయిందా బండి. ఆశ్చర్యంతో నోళ్ళు తెరచినట్లే ఉండిపోయాయి.

"అంతా మా నాన్న పోలికలే" సుబ్బయ్య తమ్ముడిని గురించి గొప్పగా స్నేహితులతో చెబుతున్నాడు.

బండి పెళ్ళి పందిరి చేరింది. నాగయ్య పగ్గాలు లాగి పట్టుకున్నాడు. కీచుమంటూ ఇరుసుమోతతో చక్రం ఆగింది. కోడెల కాళ్ళు నేలను తాకాయి. అంతే. మూడో ఎద్దని చెప్పబడుతున్న కోడె తనను ఆపారన్న కోపంతో కొమ్ము ఒక్క విసురు విసిరింది. ఫట్‌మని కాడి విరిగిపడిపోయింది. బండిలో నుండి నాగయ్య క్రిందకు ఒక్క దూకుదూకాడు ఆ దెబ్బకు బండిపైనున్న గూడు ఎగిరి అవతలపడిపోయింది. నాగయ్యని, ఆయన కోడెను గురించి చాలా రోజులు ఆప్రాంతమంతా కథలు కథలుగా చెప్పుకున్నారు.

ఆకాశం విచ్చుకున్నట్లు, శివుని జటాజూటగంగ భూమికి జారిందా అన్నట్లు ఫెళఫెళర్భాటాలతో రాత్రంతా ఒక్క వూపు వూపిన వర్షం తెల్లవారేసరికి, కొంచెం విశ్రాంతి కోసం సన్నని జల్లులతో సరిపెట్టుకుంటున్నది. చినుకు చినుకు సందున దూసుకువస్తున్న పిల్ల మెరుపులు, మధ్య మధ్య మందలిస్తున్న తల్లి మబ్బు ఉరుములకు భయపది చిటికెలో మాయమవుతున్నాయి. వీస్తున్న చల్లగాలులకు మంచు దుప్పటి కప్పినట్లు చిటికెలో మాయమవుతున్నాయి. వీస్తున్న చల్లగాలులకు మంచు దుప్పటి కప్పినట్లు ఊరంతా ఒణికిపోతున్నది. అంత పొద్దెక్కినా దుప్పటి ముసుగులు తొలగలేదు. చెట్లు మాత్రం సుఖదుఃఖాలకతీతమైన యోగుల్లా ఆనందంగా తలలూపుతున్నాయి. అక్కడక్కడ గడ్డిమీద నిల్చిన నీటి బిందువులు వెండి ముత్యాల్లా మెరుస్తూ ప్రకృతి చిత్తరువుకు ఒక కొత్త సోయగాన్ని కలిగిస్తున్నాయి.

దొడ్లో కరివేపాకు కోయటానికొచ్చిన పెద్ద కోడలి మీద గాలి ఊపునకు జల్లుపడి శరీరం లేత తీగలా కంపించింది. చూరు నుండి ఒక్కొక్క బొట్టు టింగ్.. టింగ్ అని లయబద్ధంగా జారిపడుతుంటే ఎక్తార మీటినట్లు కర్ణపేయంగా ఉన్నది.

సమయం గడిచేకొద్దీ వాన తగ్గి పల్చని సూర్యకిరణాలు నులివెచ్చగా భూమిని తాకుతున్నాయి. నేలంతా చిత్తడిగా తయారయింది బంకమట్టి బురద బురదగా వుండి అడుగేస్తే అర్ధగజం కూరుకుపోతున్నది. నాలుగేళ్ళ పిల్లాడొకడు అప్పుడే నిద్రలేచి తల్లికోసం బయటికొచ్చి బురద అంటుకోగానే చిరాకుతో పెద్దగా ఏడుపులంకించుకున్నాడు. ఇంకా కొంతమంది పిల్లలు ఉత్సాహంగా గుంటల్లో నిలిచిన బురదనీళ్ళు ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళు చల్లుకుంటున్నారు. బయట కుడితికోసం విడిచిన గేదె తోకతో విసరగానే ఇంత మట్టి పాలేరు కుర్రాడిపై పడటంతో వాడి భాషలో దాన్ని ఘోరంగా తిడుతున్నాడు. బస్తీనుండి చుట్టం చూపుగా వచ్చిన యువకుడొకడు పొద్దున్నే కాలవగట్టుకు వెళ్ళటానికి బయలుదేరి కాలు బురదలో కూరుకుపోవడంతో వచ్చీరాని ఇంగ్లీషులో తిడుతుంటే ఊరి కుర్రాళ్ళంతా పగలబడి నవ్వుతున్నారు. వర్షం పడ్డప్పుడు గొడ్లను విప్పరు కనుక గడ్డి కోసుకురావటానికి కొంతమంది గుడ్డ భుజాన వేసుకుని కొడవలి చేత బట్టుకుని బయలుదేరారు. మధ్యాహ్నం భోజనాలైనాక అందరూ ఇళ్ళ దగ్గర తీరికగా ఉన్నారు.

ఆ సమయంలో రామస్వామి ఇంటిముందు కుర్రకారంతా పోగయ్యారు. ఇటువంటప్పుడు వాళ్ళకు పండగే పండగ. పగ్గాలు తెంచుకున్న ఉత్సాహం, రకరకాల పోటీలు, బలపరీక్షలు. అందరూ కలసి నిర్ధారించారు రెండు కుంచాల (164 పౌన్లు) మినుముల బస్తాలు మోసుకుంటూ ఎవరు ముందుగా ఆ ఊరి చివరలో వున్న అన్నేవారి ఇళ్ళదాకా వెళ్ళివస్తారో వాళ్ళు గెలిచినట్లు. ఈ పందాల్ని ఊరి పెద్దలుకూడా ఆసక్తిగా చూసేవాళ్ళు.

చౌదరి ఇంటిముందు పెద్ద పెద్ద వీధి అరుగులు. మినుముల బస్తాలన్నీ వాటిమీద వరుసగా నిలబెట్టారు. ఒక పిల్లాడి చేతికి కంచుపళ్ళెం, గరిట ఇచ్చి మూడుసార్లు మోసగించాలని చెప్పారు. వాడు ఉత్సాహం కొద్దీ మాటిమాటికీ మోగిస్తుండడంతో వాడ్ని కోప్పడి మరో పెద్ద పిల్లాడికి ఆ బాధ్యత అప్పచెప్పారు. పోటీలో పాల్గొనే కుర్రాళ్ళంతా తలగుడ్డలు చుట్టగా చుట్టుకుని రెట్టించిన ఉత్సాహంతో బస్తాలు నెత్తికెత్తుకున్నారు. ఈ పోటీలో రామస్వామి మరో పాలేరు రత్తయ్య కూడా ఉన్నాడు.

పోటీ ప్రారంభమయింది. అందరూ ఆ బురదలోనే చుట్టూ గుంపుగా చూస్తూ నిలబడ్డారు. పళ్ళెం గంట మోగింది. హుషారుగా కుర్రాళ్ళు ముందుకు కదిలారు. పాలేరు రత్తయ్య కూడా బస్తా భుజానికెత్తుకుని బరువాపుకోలేక జారి బురదలో బోర్లా పడిపోయాడు. మరుక్షణంలోనే గుంపును చీల్చుకుని మెరుపులాగా ఒక యువకుడు ముందుకు వచ్చి పాలేరు మీద వున్న మినుమల బస్తాని ఒక్క ఊపున తలపైకెత్తుకున్నాడు. అప్పటికే పోటీదారులంతా కొంతదూరం వెళ్ళిపోయారు. అంత బరువును అవలీలగా మోస్తూ బురదలో కాళ్ళు బలంగా గుచ్చి అంగలు వేస్తుంటే పదిబారలు ఒక్కబారే అవుతున్నది. ఆ కదలికలో చిరుతపులికున్న చురుకుదనం, శరీరంలో మృగరాజుకున్న దారుఢ్యం, పచ్చటి ఛాయలో పోతపోసిన బంగారు విగ్రహం, సన్న మీసకట్టు అందమైన మొఖానికి ఒక క్రొత్త సోయగాన్నిస్తుంటే, బిగపట్టిన పెదవిలో రోషం. పొడవైన ముక్కు అతని పట్టుదలను సూచిస్తున్నది. పందెంలో గెలిచి తన కుటుంబ గౌరవాన్ని నిలబెట్టాలనే లక్ష్యం వెనుక సుధృఢమైన మానసిక వైఖరి.

వెనక ఊరంతా బయలుదేరింది. ఆడవాళ్ళు వాకిళ్ళముందు నిలబడి చూస్తున్నారు. అంత చల్లగాలిలో కూడా నుదుట స్వేదబిందువులు ముత్యాల్లా మెరుస్తున్నాయి. ముందుపోయిన యువకులు ఒక్కొక్కళ్ళు వెనకబడుతున్నారు. కొంతమంది కాళ్ళు బురదలో కూరుకుపోయి పైకి లాగలేక అవస్థపడుతున్నారు. ఒకళ్ళిద్దరు సాంతం బురదలో బోర్లాపడిపోయి మొఖాలు గుర్తుపట్టకుండా తయారయ్యారు.

కానీ ఈ యువకుడి దృష్టి ఎటువైపూ పోవటంలేదు. అర్జునుడికి చెట్టుమీద పక్షే కనిపించినట్టు గమ్యం మాత్రమే కనిపిస్తున్నది. అనుకున్న సమయం కంటే ముందుగానే అన్నే వారిళ్ళు దాటి మళ్ళీ తిరిగి బయలుదేరిన చోటికి చేరుకున్నాడు. అందరికళ్ళల్లో ప్రశంస. రామస్వామి గుబురు మీసాల చాటున గుంభనంగా నవ్వు వెలసింది. మహాలక్ష్మమ్మ కళ్ళు తారల్లా తళుక్కుమన్నాయి. ఏమైనా రామస్వామి చౌదరికి ఎదురేలేదు. నలుగురు కొడుకులు నాలుగుచేతుల్లాగా పనికొచ్చేవారే..!

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments